

PROJEKT

Nr korespondencji SOD

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA GLIWICE**

z dnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Apelu do Rządu RP o podjęcie działań mających na celu wprowadzenie zmian
legislacyjnych dotyczących dotowania szkół niepublicznych**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372), na wniosek Prezydenta Miasta

**Rada Miasta Gliwice
uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Apel do Rządu RP o podjęcie działań mających na celu wprowadzenie zmian legislacyjnych dotyczących dotowania szkół niepublicznych.

§ 2. Uchwałę przekazać Prezesowi Rady Ministrów.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Gliwice

z dnia.....2021 r.

Apel

Prezydent Miasta Gliwice wraz z radnymi Rady Miasta Gliwice wnosi o podjęcie działań mających na celu dokonanie zmian w zakresie finansowania szkół i placówek niepublicznych. Miasto Gliwice stworzyło bardzo dobre warunki dla funkcjonowania szkolnictwa niepublicznego, traktując je jako uzupełnienie oferty edukacyjnej szkół i placówek publicznych. Niestety przeprowadzane kontrole wykazały liczne nieprawidłowości w zakresie pozyskiwania i wykorzystywania przez szkoły i placówki niepubliczne dotacji z budżetu miasta Gliwice. Problem dotyczy przede wszystkim zawyżania liczby uczniów w szkołach dla dorosłych, w których nie jest realizowany obowiązek nauki, co skutkuje przekazywaniem dotacji w nadmiernej wysokości oraz bardzo duże trudności z egzekwowaniem ich zwrotu. Obowiązujące przepisy uniemożliwiają organowi dotującemu będącemu dysponentem środków publicznych dbanie o prawidłowe gospodarowanie finansami publicznymi i narażają go na zarzut wydatkowania środków niezgodnie z zasadami wypływającymi z ustawy o finansach publicznych.

Duży problem stanowi brak możliwości wstrzymywania wypłaty dotacji. Przepisy ustawy o finansowaniu zadań oświatowych przewidują jedynie dwie sytuacje, w których organ dotujący może wstrzymać przekazywanie dotacji:

1. Zgodnie z art. 36 ust. 7 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych po bezskutecznym upływie terminu do zaprzestania przez dyrektora szkoły lub placówki lub organ prowadzący tę szkołę lub placówkę utrudniania lub udaremniania przez szkołę czynności kontrolnych, organ dotujący wstrzymuje, w drodze decyzji administracyjnej, przekazywanie szkole dotacji do dnia umożliwienia przeprowadzenia w tej szkole lub placówce czynności kontrolnych;

2. Zgodnie z art.37 ust.2 ww. ustawy po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu do podjęcia działań, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 1-3 ustawy, organ dotujący wstrzymuje, w drodze decyzji administracyjnej, przekazywanie szkole niepublicznej, dotacji do dnia wykonania tych działań.

Doświadczenia wykazują, że regulacje te są niewystarczające dla zapewnienia skutecznej ochrony finansów publicznych i niedopuszczenia do nieuzasadnionego pobierania dotacji. Organy dotujące nie posiadają prawnych możliwości, poza wskazanymi powyżej, umożliwiających skuteczne przeciwdziałanie procederowi wyłudzenia dotacji oświatowych. Brak jest narzędzi, które pozwoliłyby na przeciwdziałanie procederowi nienależnego pobierania dotacji, nawet w sytuacjach gdy organ dotujący posiada wiarygodne informacje, że może dochodzić do jej wyłudzenia. Mając na względzie odpowiedzialność Miasta Gliwice jako organu dotującego, za prawidłową gospodarkę finansów publicznych, apelujemy o podjęcie działań mających na celu wprowadzenie gruntownych zmian legislacyjnych w sprawie dotowania oraz kontroli środków finansowych przekazywanych do przedszkoli i szkół niepublicznych.

W świetle przedstawionych faktów Rada Miasta Gliwice apeluje o:

1. rozszerzenie katalogu sytuacji, w których jednostka samorządu terytorialnego może wstrzymać wypłatę środków publicznych dla szkoły niepublicznej poprzez rozszerzenie zapisów art 36 i 37 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych przez :

- 1) umożliwienie wstrzymania wypłaty dotacji jeśli przy rozpoczęciu kontroli organ dotujący nie otrzyma do wglądu dokumentów umożliwiających kontrolę lub nie otrzyma tych dokumentów;
- 2) umożliwienie wstrzymania wypłaty dotacji w trakcie roku, w przypadku kiedy szkoła nie wywiązuje się z zobowiązań, w szczególności nie dostarcza w terminie listy uczniów, nie przedstawia rozliczenia dotacji itp.;
- 3) umożliwienie wstrzymania dotacji do czasu wyjaśnienia sprawy, w razie stwierdzenia przez organ dotujący na podstawie posiadanych dokumentów, że dane przekazane do systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września roku bazowego nie są zgodne ze stanem faktycznym;

- 4) dodanie zapisu, że w przypadku jeżeli wyjaśnienie, o którym mowa w pkt 3) nie nastąpi do dnia 15 grudnia roku bazowego, a jeżeli dzień ten wypada w dniu ustawowo wolnym od pracy, do najbliższego dnia roboczego, placówka traci prawo do otrzymania dotacji w kolejnym roku budżetowym;
- 5) dodanie zapisu, że jeżeli dane przekazane do systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września roku bazowego nie są zgodne ze stanem faktycznym placówka traci prawo do dotacji w kolejnym roku budżetowym.

2. Wprowadzenie zmian w pozostałych przepisach ustawy o finansowaniu zadań oświatowych poprzez:

- 1) doprecyzowanie sposobu potwierdzania przez uczniów obecności na zajęciach. Obecny zapis przepisu, o którym mowa w art. 26 ust. 3 ww ustawy, zobowiązuje ucznia do potwierdzania udziału na zajęciach własnoręcznym, czytelnym podpisem na liście obecności. Zapis ten nastręcza organom dotującym spore trudności w trakcie kontroli ze względu na brak definicji czytelności podpisu;
- 2) doprecyzowanie art. 33 ust. 1 pkt. 2 poprzez wskazanie że dane przekazane do systemu informacji według stanu na dzień 30 września mają być zgodne ze stanem faktycznym. Przepis w obecnym brzmieniu powoduje, że jeżeli placówka poda jakiegokolwiek dane to dotacja się należy: „przedszkole, inna forma wychowania przedszkolnego, szkoła oraz placówka, o której mowa w art. 2 pkt 6-8 ustawy - Prawo oświatowe, przekazuje dane do systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września roku bazowego”;
- 3) odejście od minimalnej 50% frekwencji i naliczanie dotacji wg faktycznego uczestnictwa uczniów w zajęciach. Obecnie, pomimo że uczniowie nie uczestniczą w zajęciach i ograniczają kształcenie w poszczególnych zawodach np. wyłącznie do uczestniczenia w zajęciach języków obcych organ dotujący jest zobowiązany do przekazania dotacji w pełnej wysokości;
- 4) nałożenie na szkoły niepubliczne obowiązku dostarczania wraz z informacją miesięczną o faktycznym uczestnictwie uczniów w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, na podstawie, której wypłacana jest dotacja list obecności potwierdzających faktyczne uczestnictwo uczniów w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych;
- 5) doprecyzowanie art. 35 ustawy poprzez wprowadzenie katalogu wydatków, co przyczyni się do transparentności w toku działalności szkół i placówek niepublicznych. W znacznym stopniu umożliwi to sprawną i rzeczywistą kontrolę wydatkowania środków publicznych. W chwili obecnej, w sytuacji, gdy podmioty kontrolowane powołują się na podmiotowy, a nie przedmiotowy charakter dotacji, brak doprecyzowania pojęcia "wydatków bieżących" w praktyce uniemożliwia postępowanie kontrolne.
- 6) doprecyzowanie okresu nieobecności ucznia na zajęciach, który umożliwia przedszkolu lub szkole wykazywanie w informacji na podstawie której jest wypłacana dotacja. Brak zapisu powoduje brak jednolitego stanowiska w tym zakresie organów dotujących;
- 7) wprowadzenie zapisu umożliwiającego wypłatę skorygowanej dotacji w miesiącu następującym po miesiącu, w którym przeprowadzono kontrolę, na podstawie frekwencji stwierdzonej podczas tej kontroli;
- 8) określenie jasnych zasad współpracy w zakresie kontroli nad szkolnictwem niepublicznym umożliwiających efektywną kontrolę organizacji kształcenia pomiędzy organem dotującym a organem nadzoru pedagogicznego.
- 9) wprowadzenie limitu uczniów kształcących się w danej szkole niepublicznej, w odniesieniu do rodzaju i powierzchni obiektu, w którym odbywa się proces kształcenia.

3. Przekazanie zadania związanego z dotowaniem placówek niepublicznych administracji rządowej - urzędowi wojewódzkim. Podstawowym uzasadnieniem takiego działania jest fakt, że dotacja jest bezpośrednio udzielana z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, aczkolwiek pośrednio pochodzi z budżetu państwa, ponieważ jej źródłem finansowania jest część oświatowa subwencji ogólnej.

4. Przekazanie kontroli pobierania i wydatkowania wyspecjalizowanej instytucji jaką jest Regionalna Izba Obrachunkowa.

5. Wprowadzenia do ustawy o finansowaniu zadań oświatowych zapisu uzależniającego wypłatę dotacji od uzyskania przez ucznia lub słuchacza odpowiednio świadectwa dojrzałości, certyfikatu kwalifikacji zawodowej z kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, w zakresie której kształcenie było prowadzone w branżowej szkole II stopnia, lub dyplomu zawodowego.

Uzasadnienie

Podjęcie niniejszej uchwały, jest uzasadnione ze względu na nałożenie na jednostki samorządu terytorialnego obowiązku dotowania szkół niepublicznych, jak również kontroli w zakresie przyznawania i wydatkowania dotacji. Organ dotujący, będący dysponentem środków publicznych, jest zobowiązany do gospodarowania nimi na zasadach wynikających z ustawy o finansach publicznych.

Niestety obowiązujące przepisy nie przyznają wystarczających narzędzi, pozwalających prawidłowo realizować nałożone obowiązki i przeciwdziałać pobieraniu przez szkoły i placówki niepubliczne nienależnej dotacji lub dotacji w nadmiernej wysokości. W związku z powyższym występuje konieczność dokonania gruntownych zmian w ustawie o finansowaniu zadań oświatowych, poprzez doprecyzowanie jej zapisów, jak również zaopatrzenie organów dotujących w narzędzia umożliwiające prawidłową realizację zadania i przeciwdziałanie sytuacjom pobierania przez szkoły i placówki niepubliczne dotacji w sposób wskazujący na jej wyłudzenie. Jednocześnie konieczne jest wzmocnienie uregulowań dotyczących nadzoru pedagogicznego nad działalnością oświaty niepublicznej. Z punktu widzenia jednostki samorządu terytorialnego, bardzo pożądanym rozwiązaniem byłoby przekazanie zadania polegającego na dotowaniu i kontroli dotacji szkół i placówek niepublicznych w całości lub części urzędom wojewódzkim oraz wyspecjalizowanym w zakresie kontroli wydatkowania środków publicznych regionalnym izmom obrachunkowym.